

John Steinbeck

Cennet ayı1r1

Türkçesi: Nihal Yeğ1nobalı

Öykü

BİRİNCİ BÖLÜM

1776 yılında Yukarı California'daki Carmelo Misyonu kurulduğu sırada Hıristiyanlığa dönmüş Kızılderililerden yirmisi, gecelerden bir gece dinden ayrılmış, sabahleyin de kulübelerinde bulunamamışlardı. Başkalarına kötü örnek olması bir yana, bu ufak dinsel bölüntü, kerpiç tuğla kalıplayan ocaklardaki çalışmalarını da aksatmıştı.

Kiliseyle hükümet yetkililerinin kısa bir toplantısından sonra bir İspanyol onbaşı bir bölük atıyla birlikte yola çıktı. Amacı, İsa'nın doğru yoldan sapmış olan "evlatlarını" bularak Kili-se Ana'nın kucacağına döndürmekti. Askerler Carmel vadisinden yukarı, gerideki dağların içlerine doğru çetin bir yolculuk yaptılar. Kaçan dönemler geçtikleri yerlerde hiçbir iz bırakmamak konusunda şeytansı bir ustalık göstermişlerdi ki, bu, askerlerin yolculuğunu daha da güçleştiriyordu. Kaçakları bulabilmek için tam bir hafta uğraştılar ama sonunda buldular. İçinden bir çay akan, eğrelti otlarıyla kaplı, dik yamaçlı bir vadinin dibinde, dine, ahlaka aykırı bir iş yaparken ele geçirildiler: Yani bu yirmi kâfir sere serpe uzanmış mışıl mışıl uyumaktaydılar.

Öfkeden ateş püsküren askerler kaçakları yaygalarına, ağlayıp sızlamalarına bakmaksızın yakalayıp ince, uzun bir zincire vurdular. Sonra insan dizisi gerisin geriye döndü; zavallı dönemlere kerpiç yataklarında tövbe etme fırsatı tanınabilsin diye yine Carmel yolunu tuttu.

İkinci üzeri küçük bir karaca askerlerin önü sıra kaçarak bir yamacın ardında görünmez oldu. Onbaşı, askerlerinden ay-

rılarak karacanın peşine düştü. Ağır bir hayvan olan atı dik yokuştan yukarı çıkarken tökezleyip sendeliyor, manzanita çalıkları sivri tırnaklarıyla onbaşının yüzünü tırmalamaya uzanıyorlardı. Gelgelelim o, akşama yemeye kararlı olduğu avın peşinden dolu dizgin gidiyordu. Birkaç dakikada tepeye vardı ve orada gördüğü manzara karşısında taş kesilmişçesine kalakaldı: üzerinde bir ge-yik sürüsünün otladığı zümrüt çimenlerle kaplı uzun bir vadi. Bu güzelim çayırılıkta kusursuz, dipdiri meşeler yükseliyor, tepeler vadiyi sislerden, esintilerden kıskanır, korumak istercesine çepe-çevre kuşatıyorlardı.

Böylesi dingin bir güzelliğin karşısında o sert askerin dizleri-nin bağı çözüldü. O ki nice esmer tenli sırtı şahrem şahrem kırbaç-lamıştı; o ki yırtıcı erkekliğiyle California'da yeni bir ırk yaratmak-taydı... bu yabancı, bu saçı sakalına karışmış uygarlık temsilcisi usulca eğerinden aşağı kaydı; başındaki çelik miğferi çıkardı.

"Ulu Tanrım!" diye fısıldadı. "İşte Peygamberimizin bizi getir-diği kutsal Cennet Çayırı..."

* * *

Soyundan gelenler bugün beyaz tenli sayılabilir. Onun dağla-rın arasındaki bu şirin yeri ilk bulduğunda kapıldığı kutsal duy-guları bizler bugün ancak hayalimizde canlandırabiliriz. Ama vadiye taktığı ad hâlâ duruyor: Vadinin adı o gün bugündür Las Pastures del Cielo olarak kalmıştır.

İspanyol Hükümeti'nin ayrıcalıklı kişilere başışladığı toprak-ların arasına katılmaktan, güzel bir rastlantıyla kurtulmuş. Her-hangi bir İspanyol soylusuna –parasını ya da karısını ödünç verdi-ği için– bahşedilen topraklar arasında bu vadi her nasılsa yokmuş. Kendini saran tepelerin kucağında uzun süre unutulmuş.

Vadiyi ilk bulan İspanyol onbaşısının niyeti hep, bir gün oraya dönmektir. Çoğu yırtıcı adam gibi o da ömrünün sonunda bir par-ça başını dinleyebilmeyi kurardı; çay kıyısında kerpiç duvarlı bir ev, geceleri sıcak burunlarını duvarlara sürten birkaç kocabaş...

Derken bir Kızılderili kadın ona frengi aşıladı. Yüzü eriyip ufalanarak dökülmeye başlayınca dostları onbaşıyı, hastalığın başkalarına bulaşmasını önlemek için bir kulübeye kapadılar. Onbaşı burada huzur içinde ölüp gitti. Çünkü frengi korkunç görüntüsüne karşın kötü bir konuk değildir.

Uzun bir süre sonra birkaç yoksul, topraksız rençber ailesi Cennet Çayırı'na yerleşerek çitler ördüler, meyve ağaçları diktiler. Kimsenin tapusu olmadığından sahiplik konusunda çok çekiştiler. Yüz yıl sonra Cennet Çayırı'nda yirmi küçük çiftlik, bu çiftliklerde oturan yirmi aile bulunuyordu. Vadinin ortalarına doğru bir yerde her şey satan bir dükkânla bir postane, yarım mil ötede, çay kıyısında da, her yanı çentiklerle, öğrencilerin adlarının baş harfleriyle bezenmiş bir okul vardı.

Çiftçi aileleri bolluk ve dirlik içindeydiler artık. Topraklar verimli, işlenmesi kolaydı. Orta California'nın en güzel meyveleri onların bahçelerinde yetişiyordu.